

interests of the state and the interests of the territorial community are not identical; they differ in their subject, content (nature) and essence, and level of regulation, and that the interests of the state and the community may conflict, and therefore they cannot be identified or substituted.

The article proposes amendments to the procedural legislation, the Laws on the Prosecutor's Office, and on public associations (regarding the interests of the right of prosecutors and public associations to apply to the court with claims in the interests of territorial communities).

Keywords: *territorial community, interests of the territorial community, urban development, illegal development of territories, judicial protection, the right to apply to court, procedural capacity.*

УДК 346.7

DOI 10.31558/2786-5835.2024.2.11

Кулик Олег Ігорович,

кандидат юридичних наук, докторант

Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень

імені В. К. Макутова

Національної академії наук України,

доцент кафедри міжнародного права та галузевих правових дисциплін

Київського університету права Національної академії наук України

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1195-9869>

ВІРТУАЛЬНІ АКТИВИ У СКЛАДІ МАЙНА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

У статті досліджено віртуальні активи у складі майна суб'єкта господарювання. Актуальність статті зумовлена необхідністю суб'єктам господарювання мати у складі свого майна певні віртуальні активи: їх можливо набути у власність на підставі певного правочину, або ж емітувати в результаті господарської діяльності, що потребує конкретизації наукових положень щодо правової природи та місця віртуальних активів у складі майна суб'єктів господарювання. Метою дослідження є конкретизація наукових положень щодо правової природи та місця віртуальних активів у складі майна суб'єкта господарювання.

На підставі проведеного дослідження виявлено, що віртуальні активи входять до складу майна суб'єкта господарювання. Незабезпечені віртуальні активи кваліфікуються у складі майна як цифрові речі. Водночас забезпечені віртуальні активи мають подвійну природу: є одночасно цифровими речами і сукупністю майнових прав на об'єкт забезпечення.

Враховуючи те, що суб'єкт господарювання має право емітувати віртуальні активи, реалізовувати їх громадянам і юридичним особам, а також придбавати віртуальні активи інших суб'єктів, доведено, що віртуальні активи, які суб'єкт господарювання використовує у будь-яких операціях, крім операцій з їх випуску (емісії) та погашення, є товарами, які перебувають у господарському обороті на ринку віртуальних активів.

Дослідженням запропоновано доповнити ст. 6 Закону України «Про віртуальні активи» новою частиною, яка б відображала положення про те, що віртуальні активи є особливим видом майна суб'єктів господарювання, а суб'єкт господарювання має право емітувати віртуальні активи, реалізовувати їх громадянам і юридичним особам, а також придбавати віртуальні активи інших учасників ринку.

Ключові слова: *віртуальні активи, ринок віртуальних активів, майно суб'єкта господарювання, цифрова річ, криптовалюта.*

Постановка проблеми. Здійснення господарської діяльності на ринку віртуальних активів зумовлює необхідність для суб'єктів господарювання мати у складі свого майна певні віртуальні активи: їх можливо набути у власність на підставі певного правочину, або ж емітувати внаслідок господарської діяльності. С. М. Аксюков зазначив, що суб'єкти господарювання все ближче знайомляться з сучасним феноменом віртуальних активів, а окремим перспективним видом господарської діяльності став майнінг [1, с. 259]. Т. В. Яцик узагальнила, що видами діяльності суб'єктів господарювання з віртуальними активами можуть бути майнінг, купівля-продаж, бартер тощо [2, с. 297]. К. Такахаші (Takahashi) вважає, що з віртуальними активами можна поводитися так само, як і з матеріальними [3, с. 339]. Водночас у науковій літературі обґрунтована позиція, що емітентам і держателям віртуальних активів треба ретельно оцінювати специфічні характеристики активу для визначення відповідного обліку. Наголошується, що емітенти визначатимуть, чи потрібно обліковувати віртуальний актив як борг, власний капітал, право на товари чи послуги у своїх фінансових звітах, а держателі визначатимуть, чи є певний віртуальний актив фінансовим активом, правом на товари (послуги) або щось інше [4, с. 154]. Вказане обумовлює актуальність конкретизації наукових положень щодо правової природи та місця віртуальних активів у складі майна суб'єктів господарювання.

П. Палка (Pałka) влучно зауважив, що коли реальність змінюється, трансформується на більш глибокому рівні, може виникнути «відставання закону» яке означає, що існуючі норми не дають вказівок щодо того, що робити, як вирішувати справи і як регулювати нові явища [5, с. 15], а оскільки норми права на цей час не дають чіткої відповіді на порушені питання, то це дослідження набирає додаткової актуальності.

Загальні положення щодо майна суб'єктів господарювання містяться у ГК України та ЦК України. Базовий закон у сфері обороту віртуальних активів – Закон України «Про віртуальні активи» – дещо розвиває положення щодо правової природи та місця віртуальних активів у складі майна суб'єкта господарювання. Проте останній нормативно-правовий акт і тепер не набрав чинності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання щодо майна суб'єкта господарювання були предметом досліджень багатьох науковців, зокрема А. Г. Бобкової [6], О. М. Вінник, В. К. Мамутова, Н. О. Саніахметової, В. С. Щербини [7, 8] та деяких інших. Водночас питання віртуальних активів у складі майна суб'єкта господарювання не були предметом окремого дослідження. Наведене вище вказує на актуальність порушеного питання.

Мета статті – конкретизація наукових положень щодо правової природи та місця віртуальних активів у складі майна суб'єкта господарювання.

Виклад основного матеріалу. Теорія господарського права визначає майно як сукупність речей та інших цінностей (включно з нематеріальними актива-

ми), які мають вартісне вираження, виробляються чи використовуються у діяльності суб'єктів господарювання та відображаються в їх балансі або враховуються в інших передбачених законом формах обліку майна цих суб'єктів [7, с. 303].

До речей належать предмети матеріального світу, як природні, так і вироблені людиною, що мають корисні властивості. Традиційним для категорії юриспруденції є використання під час визначення поняття «майно» категорії «цінність», що є ситуативною та має оціночний характер. Майном, яке може оцінюватися, вважаються не тільки об'єкти в матеріальній формі, а і нематеріальні активи [6, с. 165].

Майно суб'єкта господарювання включає в себе належне йому на праві власності, або закріплене ним на праві господарського відання чи оперативного управління майно [9, с. 426].

Відповідно постає питання про можливість кваліфікації віртуальних активів як майна.

О. Бутнік-Сіверський підсумував, що віртуальні активи є окремим різновидом цифрових речей, які створюються та існують виключно у цифровому середовищі та мають майнову (економічну) цінність [10, с. 102]. Р. А. Майданик вважає, що цифрова річ за своєю правовою природою є самостійним оборотоздатним нематеріальним майновим об'єктом цивільних прав, на який поширюються положення ЦК України про речі, якщо інше не встановлено законом або не впливає із сутності цифрової речі [11, с. 177]. А. С. Сліпченко та С. О. Сліпченко з'ясували, що цифрова річ – це не новий об'єкт цивільних прав, а лише нова та додаткова назва вже давно відомих і навіть традиційних об'єктів цивільних прав. Вченими доведено, що поняття віртуального активу як складника поняття «цифрова річ» настільки всеосяжне, що об'єднує відомі цивільному праву об'єкти, як-от послуги, майнові права, інформація, результати інтелектуальної, творчої діяльності, оборотоздатні об'єкти особистих немайнових правовідносин тощо [12, с. 77].

К. Г. Некіт підсумувала, що українська концепція права власності допускає застосування правових фікцій з метою спрощення цивільного обігу, коли об'єктами права власності визнаються блага, що не мають матеріального змісту, але визнаються майном. Як зазначає вчена, криптовалюта за своїми властивостями та ознаками дуже нагадує річ матеріального світу з тією лише відмінністю, що існує у віртуальній реальності та не має матеріального змісту. Зі врахуванням світових підходів до визначення її як цифрового втілення вартості учена пропонувала визнати її цифровою річчю [13, с. 55].

Саме подібні позиції і сприйняв законодавець, додавши в ЦК України нову статтю – 179-1, відповідно до якої віртуальний актив віднесено до цифрових речей. Так законодавець вписав віртуальні активи в інститут речей. Цифрова річ є

об'єктом цивільних прав (ч. 1 ст. 177 ЦК України), а об'єкти цивільних прав можуть існувати як у матеріальному світі, так і в цифровому середовищі, що обумовлює форму об'єктів, особливості набуття, здійснення та припинення цивільних прав і обов'язків щодо них (ч. 2 ст. 177 ЦК України). Окрема річ визнається майном за ч. 1 ст. 190 ЦК України, і з цього можна підсумувати, що віртуальний актив є цифровою річчю, і відповідно є майном.

Профільне законодавство у сфері обороту віртуальних активів визначає, що віртуальний актив як нематеріальне благо, що є об'єктом цивільних прав, має вартість та виражене сукупністю даних в електронній формі (ч. 1 ст. 1 Закону України «Про віртуальні активи»).

Тобто законодавець на цей час характеризує віртуальний актив насамперед як нематеріальне благо. Особистими немайновими благами, які охороняються цивільним законодавством, є: здоров'я, життя; честь, гідність і ділова репутація; ім'я (найменування); авторство; свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, а також інші блага, які охороняються цивільним законодавством (ч. 1 ст. 201 ЦК України). Щоправда, зміст ст. 201 ЦКУ не вносить визначеності в питання про сутність і характер немайнових благ. У цій статті законодавець дає перелік немайнових благ, зазначаючи, що значення мають не усі, а тільки такі, що «охороняються цивільним законодавством».

Н. В. Коробцова в якості блага пропонує розуміти все те, що здатне задовольняти певні потреби людини. З огляду на це благами є явища, дії, речі, нематеріальні цінності, а право водночас створює умови для нормального використання зазначених благ [14, с. 132, 134]. Характеризуючи поняття «нематеріальне благо», М. М. Мікуліна пропонує власне застосування поняття «благо» як загальної характеристики об'єктів цивільного права, насамперед речей; об'єкт правовідносин становлять існуючі матеріальні та ідеальні блага або процес їх створення [15, с. 177].

Наведене свідчить, що положення Закону України «Про віртуальні активи» загалом не суперечать концепції, закладеній у цивільному законодавстві щодо віднесення віртуальних активів до речей. Водночас щодо врегулювання ринку віртуальних активів триває законопроектна робота, що дає підстави розглянути також низку законопроектів, яким передбачається «запуск» ринку віртуальних активів – Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні від 07.11.2023 № 10225 (далі також – Основний законопроект) та альтернативний до нього за № 10225-1 (далі також – Альтернативний законопроект).

Відповідно до ч. 1 ст. 4 Основного законопроекту, віртуальний актив – це цифрова річ, що може передаватися та зберігатися в електронному вигляді з ви-

користанням технології розподіленого реєстру або іншої подібної технології. Віртуальний актив, залежно від умов емісії, може посвідчувати майнові права, зокрема, право вимоги на інші об'єкти цивільних прав, та/або зобов'язання емітента віртуального активу. Відповідно до п. 4 ч. 1 ст. 1 Альтернативного законопроекту, віртуальний актив – різновид цифрової речі, що є об'єктом цивільних прав, має вартість та виражене сукупністю даних в електронній формі. Існування та оборотоздатність віртуального активу забезпечується системою забезпечення обороту віртуальних активів. Віртуальний актив може посвідчувати майнові права, зокрема права вимоги на інші об'єкти цивільних прав.

Незважаючи на незначні відмінності в дефініціях, у законопроектах відображено послідовну позицію щодо визнання віртуальних активів речами.

Однак варто врахувати і той факт, що існує вид віртуального активу, як-от забезпечений віртуальний актив, що посвідчує майнові права, зокрема права вимоги на інші об'єкти цивільних прав (п. 3 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про віртуальні активи»). Це можуть бути як фінансові, так і нефінансові активи. Забезпечені активами віртуальні активи трансформують юридичні права власності на базові активи у віртуальні (цифрові) активи [16, с. 55].

Отже, віртуальний актив, як річ, може також посвідчувати майнові права. Щодо цінних паперів О. В. Кологойда звернула увагу, що вони, як спеціальний об'єкт (предмет) фондів правовідносин, мають свої особливості, зумовлені їх подвійною правовою природою, яка полягає в тому, що цінний папір як об'єкт права є і закріпленою законом сукупністю майнових прав, що ним посвідчуються, і рухомим майном одночасно [17, с. 48].

Застосовуючи аналогію з цінними паперами, можна дійти висновку, що забезпечені віртуальні активи мають подвійну природу: є цифровою річчю і сукупністю майнових прав на об'єкт забезпечення. Водночас незабезпечений віртуальний актив є лише різновидом цифрової речі.

Спираючись на висновок С. І. Шимон, що майнові права в системі об'єктів належать до підсистеми майнових благ (є видом майнових об'єктів), до групи майнових нематеріальних об'єктів, які входять до складу майна, інакше кажучи, майнові права є майновими нематеріальними об'єктами, що входять до складу майна [18, с. 845], можна підсумувати, що віртуальні активи, як забезпечені, так і не забезпечені, входять до складу майна суб'єктів господарювання.

На основі зазначеного можна зробити проміжний висновок, що віртуальні активи, як забезпечені, так і незабезпечені, входять до складу майна суб'єкта господарювання. Незабезпечені віртуальні активи кваліфікуються у складі майна як цифрові речі. Водночас забезпечені віртуальні активи мають подвійну природу: є одночасно цифровими речами і сукупністю майнових прав на об'єкт забезпечення.

Однак віртуальні активи, як майно суб'єкта господарювання, мають також належати йому на праві власності, або бути закріпленими за ним на праві господарського відання чи оперативного управління. У цьому дослідженні видається доцільним зосередитись саме на праві власності.

Дж. Феірфілд (Fairfield) наполягає, що комп'ютерний код, який розроблений так, щоб діяти як реальна власність, треба регулювати і захищати як реальну власність [19, с. 1048]. Ф. Лаштувка (Lastowka) та Д. Хантер (Hunter) роблять висновок, що не існує описового розриву між нашою системою власності в реальному світі та віртуальними активами. Як з дескриптивної, так і з нормативної позицій, власники віртуальних активів володіють або повинні володіти правами власності [20, с. 49].

С. Булеца право віртуальної власності визначила як специфічний вид права власності, об'єктом якого є віртуальна власність. Крім специфіки об'єкта такого права (яким завжди будуть безтілесні об'єкти, тобто віртуальне майно), це право буде характеризуватися специфікою підстав його виникнення, змісту, захисту тощо [21, с. 15].

Специфіка змісту права власності, яку потрібно враховувати суб'єктам господарювання, визначена у ст. 6 Закону України «Про віртуальні активи» положення про те, що володіння, користування та розпорядження віртуальним активом фіксується у системі забезпечення обороту віртуальних активів. Однак варто зазначити, що така система наразі не створена.

Для суб'єктів господарювання, що мають у власності віртуальні активи, актуальними стають також питання їх обліку у складі майна. Щодо цього турецький дослідник О. Е. Шуку (Sucu) висловив позицію, що віртуальні активи не є типом активів, які можуть бути використані у господарській діяльності, навіть якщо припустити, що вони мають невизначений термін експлуатації, так само, як і процес визначення їх економічного життя. Мотивує вчений це тим, що вони не споживаються, а їх списання шляхом амортизації суперечить основним причинам амортизації [22, с. 130].

Водночас українські фахівці у сфері бухгалтерського обліку зауважили, що чинні стандарти Системи загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку (GAAP) й Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS) ідентифікують криптовалюти як активи підприємства, хоча і є відмінності щодо визначення відповідних груп об'єктів обліку (нематеріальні активи, запаси, фінансові інвестиції, цінні папери й ін.). Враховуючи те, що криптовалюти є специфічним видом активів, яким притаманні унікальні властивості й характеристики, які відрізняють їх від усіх інших активів підприємства, вчені бачать доречним запровадження для криптовалют окремої категорії активів і визначення підходів до оцінки їх вартості [23, с. 39].

У Науково-правовому висновку Національної академії правових наук України «Цифрові активи як об'єкт правового регулювання» зазначається, що цифрові (віртуальні) активи відповідають трьом необхідним ознакам (є немонетарним активом, що не має матеріальної форми та може бути ідентифікований), для того, щоб бути визначені як нематеріальні активи згідно з П(С)БО. Відповідно до п. 6 Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку, придбаний або отриманий нематеріальний актив відображається на балансі, якщо існує імовірність одержання майбутніх економічних вигод, пов'язаних із його використанням, та його вартість може бути достовірно визначено. Отже, на думку дослідників, цифровий актив може відображатися на балансі суб'єкта господарювання як нематеріальний актив (НМА) [24, с. 14].

Отже, віртуальні активи можуть перебувати на обліку у складі майна суб'єктів господарювання.

Вочевидь суб'єкт господарювання має право емітувати віртуальні активи, реалізовувати їх громадянам і юридичним особам, а також придбавати віртуальні активи інших суб'єктів. В такому ключі постає також питання про кваліфікацію віртуальних активів як товару.

Так, у законодавстві регламентовано, що сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція, є ринок товару (товарний ринок) (ст. 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції». Закон України «Про віртуальні активи» також оперує поняттям «ринок», визначаючи ринок віртуальних активів як сукупність учасників ринку віртуальних активів та правовідносин між ними щодо обороту віртуальних активів (п. 10 ч. 1 ст. 1 вищезгаданого закону). За таких умов законодавством регламентований оборот віртуальних активів на ринку, в тому числі і їх господарський оборот. Господарський оборот – це сукупність взаємопов'язаних відносин між учасниками ринку, які виникають унаслідок реалізації товару на ринку [25, с. 183]. В. С. Щербина також підсумував, що майно в господарському обороті – це лише певна частина майна господарського призначення, що є товаром у відносинах між суб'єктами господарювання, а також між ними та іншими учасниками господарських відносин [7, с. 196].

Визначення поняття «товари» наведено в ПК України, де їх визначено як матеріальні та нематеріальні активи, у тому числі земельні ділянки, земельні частки (паї), а також цінні папери та деривативи, що використовуються у будь-яких операціях, крім операцій з їх випуску (емісії) та погашення (п. 14.1.244 ПК України).

Враховуючи розглянуте вище, видається, що віртуальний актив підпадає під визначення поняття «товар». Однак законотворець виявив необхідність конкретизувати в законопроектах № 10225 та № 10225-1 зміни в зазначений пункт

ПК України шляхом безпосередньої згадки віртуального активу після цінних паперів та деривативів.

Отже, віртуальні активи, які суб'єкт господарювання використовує у будь-яких операціях, крім операцій з їх випуску (емісії) та погашення, є товарами, які перебувають у господарському обороті на ринку віртуальних активів.

Враховуючи висновки цього дослідження, видається необхідним запропонувати доповнити ст. 6 Закону України «Про віртуальні активи» новою частиною, яка б відображала положення про те, що віртуальні активи є особливим видом майна суб'єктів господарювання. Суб'єкт господарювання має право емітувати віртуальні активи, реалізовувати їх громадянам і юридичним особам, а також придбавати віртуальні активи інших учасників ринку.

Висновки. На основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що віртуальні активи входять до складу майна суб'єкта господарювання. Незабезпечені віртуальні активи кваліфікуються у складі майна як цифрові речі. Водночас забезпечені віртуальні активи мають подвійну природу: є одночасно цифровими речами і сукупністю майнових прав на об'єкт забезпечення.

Доведено, що віртуальні активи, які суб'єкт господарювання використовує у будь-яких операціях, крім операцій з їх випуску (емісії) та погашення, є товарами, які перебувають у господарському обороті на ринку віртуальних активів.

Запропоновано доповнити ст. 6 Закону України «Про віртуальні активи» новою частиною, яка б відображала положення про те, що віртуальні активи є особливим видом майна суб'єктів господарювання. Суб'єкт господарювання має право емітувати віртуальні активи, реалізовувати їх громадянам і юридичним особам, а також придбавати віртуальні активи інших учасників ринку.

Список використаних джерел

1. Аксюков С. М. Поняття та природа віртуальних активів як об'єкту правового регулювання в господарській діяльності в Україні. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 1. С. 258–263. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.01.45>
2. Яцик Т. В. Поняття крипто-активів у системі фінансового обліку. *Молодий вчений*. 2019. Т. 2, № 66. DOI: 10.32839/2304-5809/2019-2-66-64.
3. Takahashi K. Law applicable to proprietary issues of crypto-assets. *Journal of Private International Law*. 2022. Vol. 18, iss. 3. P. 339–362. DOI: 10.1080/17441048.2022.2138102.
4. Бруханський Р. Ф., Спільник І. В. Криптоактиви у системі бухгалтерського обліку та звітності. *Проблеми економіки*. 2019. № 2(40). С. 145–156. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/38356>
5. Palka P. Virtual Property: Towards a General Theory: The degree of Doctor of Laws Thesis. European University Institute, 2017. 240 p. URL: https://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/49664/Palka_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y
6. Господарське право: практикум / А. Г. Бобкова (кер. авт. кол.), Ю. О. Моїсєєв, Ю. М. Павлюченко та ін.; за заг. ред. А. Г. Бобкової. Харків: Право, 2018. 592 с.

7. Господарське право (загальна частина): підручник / за ред. В. С. Щербини, В. В. Резнікової. Київ: Видавництво Ліра-К, 2023. 588 с.
8. Щербина В. С. Поняття та склад майна господарського призначення. *Право і суспільство*. 2020. № 1. С. 188–194. DOI: 10.32842/2078-3736/2020.1-1.29.
9. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. / редкол. вид.: В. Я. Тацій та ін.; Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. Т. 15: Господарське право / редкол.: В. А. Устименко (голова) та ін. 2019. 780.
10. Бутнік-Сіверський О. Б. Цифрові та віртуальні активи: методологія, правові аспекти, нематеріальні ресурси. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2024. № 2. С. 94–104. DOI: <https://doi.org/10.33731/22024.305562>. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/39cd7236-5c81-4823-9740-1ee6074f11cf/content>
11. Майданик Р. А. Цифрова річ: поняття та правова природа. *Актуальні проблеми інтелектуального, інформаційного, ІТ та Інтернет права*: матеріали Шостої всеукр. наук.-практ. конф. (м. Львів, 29 верес. 2022 р.) / Львів. нац. ун-т внутр. ім. І. Франка, Наук.-дослід. ін-т інтелект. власності Нац. акад. правових наук України. Львів: юрид. ф-т Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка, 2022. С. 173–177. URL: <https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/Zbirnyk.pdf>
12. Сліпченко А. С., Сліпченко С. О. Цифрова річ як «новий» об'єкт «нових» цивільних правовідносин. *Право і безпека*. 2023. Т. 91. № 4. С. 68–81. DOI: 10.32631/pb.2023.4.06.
13. Некіт К. Г. Віртуальні активи як різновид цифрових речей. *Часопис цивілістики*. 2022. № 45. С. 53–57. DOI: 10.32837/chc.v0i45.466.
14. Коробцова Н. В. Нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав. *Актуальні проблеми приватного права*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 93-й річниці з дня народж. В. П. Маслова (Харків, 27 лют. 2015 р.). Харків, 2015. С. 132–135. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/7783/1/Korobcova_132-135.pdf
15. Мікуліна М. М. Ціннісний зміст особистих немайнових благ. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 2. С. 175–178. DOI: 10.32782/2524-0374/2023-2/39.
16. Khoza Legora K. T. The accounting treatment of the issue of crypto assets.: Master's in commerce Dissertation. University of Johannesburg, 2022. 62 p. URL: <https://ujcontent.uj.ac.za/esploro/outputs/graduate/The-accounting-treatment-of-the-issue/9927106207691>
17. Кологойда О. В. Правове регулювання фондового ринку України: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 320 с.
18. Шимон С. І. Майнові права в системі об'єктів цивільних правовідносин та цивільного обороту. *Форум права*. 2011. № 4. С. 841–846. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2011_4_137.
19. Fairfield J. A. T. Virtual property. *Boston University Law Review*. 2005. № 85. P. 1047–1102. URL: <https://www.bu.edu/law/journals-archive/bulr/volume85n4/FAIRFIELD.pdf>
20. Lastowka F. G., Hunter D. The Laws of the Virtual Worlds. *California Law Review*. 2004. Vol. 92, № 1. P. 1–72. DOI: 10.15779/Z386H7P.
21. Buletsa S. Virtual Assets as an Object of Civil Rights. *Central European Academy Law Review*. 2023. Vol. 1, № 1. DOI: 10.62733/2023.1.11-22.
22. Sucu Ö. E. Crypto-assets: classification problem for an emerging asset class. The digitalization in business and economy (Blockchain, Cryptocurrencies, Industry 4.0, Digital Transformation) / ed. by Dr. Ozan Gönüllü. 2022. P. 107–134. URL: <https://www.academia.edu/94132717/Di>

gitalization_in_Business_and_Economy_Blockchain_Cryptocurrencies_Industry_4_0_Digital_Transformation_?uc-sb-sw=17353853

23. Правдюк Н. Л., Правдюк М. В. Криптовалюта як об'єкт бухгалтерського обліку: проблеми визнання. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2023. № 2(64). С. 29–44. DOI: 10.37128/2411-4413-2023-2-2.
24. Кучеренко М. П., Білінський Д. О., Смичок Є. М. Науково-правовий висновок «Цифрові активи як об'єкт правового регулювання». 2019. 144 с. URL: <https://information-resources.bitbon.space/pdf/naukovo-pravoviy-visnovok-cifrov-aktivi-yak-obkt-pravovogo-regulyuvannya.pdf>
25. Особливості правового регулювання приватних економічних відносин в умовах ринку: монографія. Київ: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2021. 209 с. URL: https://repository.ndipp.gov.ua/bitstream/handle/765432198/201/Pryvatni_ekonomichni_vidnosyny_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Oleh Kulyk. Virtual assets as part of the property of a business entity

The article examines virtual assets as part of a business entity's property. The article is relevant due to the need for business entities to have certain virtual assets as part of their property: they can be acquired on the basis of a certain transaction or issued as a result of economic activity, and this requires specification of scientific provisions on the legal nature and place of virtual assets in the property of business entities. The purpose of the study is to clarify the scientific provisions on the legal nature and place of virtual assets in the property of a business entity.

Based on the study, it was found that virtual assets are included in the property of a business entity. Unsecured virtual assets are classified as digital things in the property of a business entity. At the same time, secured virtual assets have a dual nature: they are both digital things and a set of property rights to the object of security.

Given that a business entity has the right to issue virtual assets, sell them to individuals and legal entities, and acquire virtual assets of other entities, the author proves that virtual assets used by a business entity in any transactions other than transactions for their issue (emission) and redemption are goods in economic circulation in the virtual asset market.

The study proposes to supplement Art. 6 of the Law of Ukraine “On Virtual Assets” with a new part that would reflect the provision that virtual assets are a special type of property of business entities, and a business entity has the right to issue virtual assets, sell them to citizens and legal entities, and acquire virtual assets of other market participants.

Keywords: *virtual assets, virtual assets market, property of a business entity, digital thing, cryptocurrency.*